

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

nve@nve.no

Postadresse
Statkraft Energi AS
Postboks 200 Lilleaker
0216 Oslo
Norge

Besøksadresse
Lilleakerveien 6
0283 Oslo

Sentralbord
24 06 70 00

www.statkraft.no
post@statkraft.com

ORG. NR.: NO-987 059 729

Deres ref./dato
202511633

Vår ref.
202500033

Sted/dato
Oslo, 30.04.2026

Opprusting og utvidelse av Aura kraftverk - Statkrafts kommentar til høringsuttalelser til konsesjonssøknaden

Innhold

1. Generelt	2
2. Innsigelse fra Statsforvalteren i Møre og Romsdal	2
3. Krav om full konsesjonsbehandling og grensesnitt mot vilkårsrevisjonen	3
4. Villrein	4
5. Auravassdraget.....	7
6. Litldalsvassdraget	9
7. Holbuvatnet.....	10
8. Sunndalsfjorden, Hammerkaia og marint miljø.....	11
9. Gaudalen	11
10. Kulturminner og kulturmiljø	13
11. Andre temaer knyttet til konsekvensutredningen.....	15
12. Kommentar til uttalelser fra Statnett SF og Linja AS	17
13. Kommentar til uttalelser fra grunneiere og nære naboer.....	17
14. Virkninger på fylkesveger	18
15. Temaer som vil bli vurdert nærmere i detaljplanfasen	18
16. Oppsummering	19

1. Generelt

Vi viser til NVEs høring av Statkrafts søknad om opprusting og utvidelse av Aura kraftverk i Sunndal kommune. Det er på NVEs nettside for søknaden¹ registrert 45 høringsuttalelser. Uttalelsene omhandler delvis samme temaer, og dette brevet har derfor i hovedsak en tematisk redegjørelse for Statkrafts kommentarer til høringsuttalelsene.

Flere høringsinstanser mener konsekvensutredningen for enkelte fagtemaer er mangelfull med hensyn til kunnskapsgrunnlaget og omfanget på utredningene. Statkraft har under og i etterkant av høringen gått i dialog og avholdt møter med sentrale sektormyndigheter og interessenter, for en vurdering av om det er grunnlag for å gjennomføre ytterligere utredninger (tilleggsutredninger). Basert på disse møtene, og med bistand fra Sweco som har utført konsekvensutredningen, mener Statkraft at utredningene som er gjennomført tilfredsstillende til kravene til konsekvensutredninger. Sweco har likevel gjennomført en tilleggsutredning for Hallarvatnet i Litldalsvassdraget som etterlyst av Sunndal kommune, se pkt. 6. Videre ser vi at kunnskapsgrunnlaget for enkelte fagtemaer bør styrkes. Vi registrerer at det i O/U-tiltak med utløp til fjordarmer er en generell usikkerhet rundt virkninger på marint miljø som følge av endret ferskvannsutløp. I tillegg ser vi at kunnskapsgrunnlaget for hydrologi og akvatisk naturmangfold i Litldalselva bør styrkes. Dette vil være ny kunnskap som innhentes over tid, og vi går i dette brevet nærmere inn på våre planer for det.

Statkraft er i dialog med Sunndal kommune, Molde kommune og Lesja kommune om forhold som er viktig for kommunene å få avklart i nåværende fase av prosjektet. Kommunenes uttalelser om temaer som angår konsesjonssaken kommenteres i dette brevet. Statkraft vil fortsette dialogen med kommunene om andre temaer, blant annet om effektene tiltaket kan ha på kommunenes inntekter.

Statkraft er også i løpende dialog med Statnett om planene for ny transformatorstasjon på Hårstad i Litldalen. Dialogen omhandler forhold rundt nettilknytning av nytt Aura II kraftverk, virkninger tiltaket kan ha på omgivelsene og andre forhold som det er hensiktsmessig å håndtere innenfor bilaterale rammer. Temaer som angår konsesjonssaken kommenteres i dette brevet.

2. Innsigelse fra Statsforvalteren i Møre og Romsdal

Statsforvalteren i Møre og Romsdal har i høringen fremmet innsigelse for temaene villrein og vassdrag. Av hensyn til villrein mener Statsforvalteren at det ikke kan gis konsesjon uten at NVE stiller vilkår om konkrete tiltak som etablering av en funksjonell trekkorridor mellom Osbumagasinet og Holbuvatnet, fjerning av bygg og installasjoner som hindrer trekk, tilbakeføring og stenging av veier, samt samordning av anleggsperiodene for Aura II kraftverk og rehabilitering av dam Reinsvatn. For vassdragene mener Statsforvalteren at konsekvensutredningen er utilstrekkelig, særlig knyttet til redusert overløp mot Litldalselva og Aura, samt endret utløp til Sunndalsfjorden. Statsforvalteren etterlyser konkrete avbøtende tiltak.

Statkrafts kommentar til innsigelsen

Statkraft gjennomførte den 24.03.2026 møte med Statsforvalteren i Møre og Romsdal i Molde. Formålet med møtet var å få en bedre forståelse av bakgrunnen for innsigelsen og hvordan denne kan løses. Med grunnlag i dette har Statkraft sett nærmere på de aktuelle temaene, og det vises til den mer detaljerte omtalen av temaene villrein og vassdrag i pkt. 4–6 under. Kort oppsummert mener Statkraft det er mulig å løse punktene i innsigelsen som omhandler villrein gjennom konkrete avbøtende tiltak som følges opp i det videre arbeidet. Hvilke tiltak som eventuelt skal gjennomføres beror imidlertid på en avveining av kostnader, forventet effekt av tiltakene for villrein og konsekvenser for andre fagtemaer. Det er for øvrig delvis sammenfall mellom kravene Statsforvalteren har til avbøtende tiltak i innsigelsen og tiltakene Dovrefjell nasjonalparkstyret peker på må gjøres for at det skal kunne gis nødvendig dispensasjon fra verneforskriften for Torbudalen biotopvernområde.

For de delene av innsigelsene som omhandler vassdragene mener Statkraft at det også er mulig å komme innsigelsen i møte på en del punkter. Samtidig er det krevende at Statsforvalteren har en annen vurdering av kunnskapsgrunnlaget og konsekvensene av tiltaket enn det fagutredet og Statkraft har. Flere av forholdene som løftes fram i Statsforvalterens høringsuttalelse omhandler tematikk som etter Statkrafts syn ble grundig behandlet og konkludert i vilkårsrevisjonen for Statkrafts gjeldende konsesjoner i reguleringen.

¹ <https://www.nve.no/konsesjon/konsesjonssaker/konsesjonssak?id=9687&type=V-1>

3. Krav om full konsesjonsbehandling og grensesnitt mot vilkårsrevisjonen

Eikesdal Bygdalag, Eira Elveeierlag SA, Eikesdal Sameige og Eikesdal Grunneigarlag m.fl. mener tiltaket innebærer reelle endringer i vannressurser og miljøvirkninger, og at tiltaket derfor ikke kan behandles som et O/U-tiltak. Dette er særlig begrunnet i at tiltaket vil medføre redusert overløp (flomtap og annet overløp) fra Aursjøen. Det forventes derfor full konsesjonsbehandling for Auravassdraget som innebærer at spørsmål som ble konkludert i vilkårsrevisjonen (kgl.res. av 23.06.2021) må tas opp til ny vurdering.

Statkraft viser til at det ble gjennomført en omfattende vilkårsrevisjonsprosess for å komme frem til reviderte vilkår i kgl.res. av 23.06.2021. Gjeldende vassdragskonsesjon med reviderte vilkår er viktige, formelle rammer i konsesjonssøknaden for Aura II kraftverk. Konsesjonssøknaden bygger i stor grad på konklusjonene i vilkårsrevisjonen, om blant annet følgende:

- Ikke pålegg om minstevannføring mot Aura/Eira
Flere ulike alternativer for minstevannføring og vannslipp til Aura ble grundig utredet under arbeidet med vilkårsrevisjonen. Minstevannføring ble ikke pålagt da det ble vurdert at et tilstrekkelig vannslipp ville medføre store krafttap i en regulering med stor betydning for kraftsystemet, og at dette tapet ikke kan veies opp av mulige positive virkninger for anadrom fisk. Det ble videre lagt vekt på betydelig usikkerhet knyttet til om vannslipp vil ha ønsket effekt for anadrom fisk, selv i kombinasjon med fysiske tiltak. Aura/Eira har ikke status som nasjonalt laksevassdrag. Imidlertid anbefalte NVE fysiske habitattiltak i vassdraget.
- Ingen kraftverk i Eikesdalen
Det ble i forbindelse med revisjonen utredet to alternativer for kraftverk i Eikesdalen for utnyttelse av en eventuell minstevannføring. Beregningene viste at begge alternativene ville medføre betydelige produksjonstap i Aura-reguleringen, i tillegg til at produksjonen i et Eikesdalen kraftverk ville vært regulert av minstevannføringen og ikke etter kraftbehovet. Utbyggingsalternativene ble vurdert å ikke være økonomisk forsvarlige, samtidig som NVE pekte på at det ville medført nye inngrep i områder med betydelige naturverdier og landskapskvaliteter. Statkraft er ikke kjent med nye forhold som tilsier at kraftverk i Eikesdalen nå bør vurderes på nytt.

Som regel planlegges det ikke for overløp fra vannkraftmagasiner. Det forsøkes alltid å manøvrere magasinene slik at overløp unngås, og eventuelle overløp vil ofte være en uforutsigbar og utilsiktet hendelse. Overløp fra Aursjøen, som med dagens kraftverk skjer omtrent hvert 5. år (se også konsesjonssøknaden pkt. 4.1), kan derfor etter vår vurdering heller ikke ha blitt tillagt noe vekt i NVEs vurdering fra 2021 om at det ikke bør pålegges slipp av minstevannføring mot Aura.

Simuleringer viser at Aura II kraftverk medfører et redusert flomtap fra Aursjøen. Simuleringene viser imidlertid at flomtap fortsatt vil inntreffe, men med et noe redusert omfang sammenlignet med dagens situasjon. Overløpshendelser påvirker ikke lavvannføringer i vassdraget, og de forventede endringene som følge av Aura II kraftverk vil hovedsakelig forekomme ved flomhendelser. Virkningen er i konsekvensutredningen vurdert å være ubetydelig for både vannforekomstene og de økologiske funksjonsområdene, og begrunnes med ingen eller uvesentlig påvirkning. På bakgrunn av dette har Statkraft vurdert at forutsetningene for NVEs vurdering fra 2021 om at det ikke skal pålegges minstevannføring, vil være uendret. Siden en ny vurdering av minstevannføring må vurderes opp mot forventede endringer som O/U-tiltaket fører til, så er det heller ikke vurdert minstevannføring som et avbøtende tiltak i forbindelse med Aura II kraftverk.

Statkraft mener det foreligger et svært godt kunnskapsgrunnlag for Auravassdraget, både gjennom fiskefaglige påleggsundersøkelser og fra arbeidet med vilkårsrevisjonen. Pågående habitattiltak og påleggsundersøkelser i vassdraget bidrar til at kunnskapsgrunnlaget blir ytterligere styrket. Dette går vi nærmere inn på under pkt. 5.

4. Villrein

Flere av høringsinstansene, inkludert Villreinemnda for Snøhetta og Knutshø, Snøhetta villreinutvalg, Dovrefjell nasjonalparkstyre, Statsforvaltere, Miljødirektoratet, fjellstyrene og kommunene, viser bred enighet om at villrein er et av de mest sentrale fagtemaene i konsesjonsbehandlingen av Aura II kraftverk. Villreinområdet er gjennomgående omtalt som et område i økologisk ubalanse, hvor tidligere inngrep og dagens regulering har skapt varige barrierevirkninger. Statsforvalteren i Møre og Romsdal har fremmet innsigelse av hensyn til villrein, som nærmere omtalt i pkt. 2 over.

Høringsinstansene mener at selv om det foreligger et relativt godt kunnskapsgrunnlag om villreinens arealbruk i Snøhetta, så finnes det viktige kunnskapshull. Det går frem av uttalelsene at tiltaket ikke kan vurderes isolert, men må sees i sammenheng med tidligere og planlagt aktivitet i området, i tråd med kvalitetsnorm og tiltaksplan for Snøhetta villreinområde². Det vises også til stortingsmeldingen for villrein³, med føringer for energitiltak i villreinområder.

Statkraft vil innledningsvis påpeke at Aura II kraftverk er et O/U-tiltak av et vannkraftverk som er av stor samfunnsmessig betydning fordi det er viktig for forsyningssikkerheten og kraftbalansen i regionen. I stortingsmeldingen for villrein er det pekt på at det er viktig å opprettholde og styrke den fleksible og sikre kraftforsyningen som kraftanleggene bidrar til. Aura II kraftverk er etter Statkrafts syn et eksempel på en slik styrking av en fleksibel kraftforsyning. I Stortingets behandling av meldingen er det pekt på at det er forskjell på eksisterende produksjonsanlegg og nye anlegg, og lagt til grunn at styresmaktene tar nødvendig hensyn til villrein ved oppgradering av eksisterende vannkraftanlegg. Det er også lagt til grunn at det fortsatt skal settes av midler til villreinfond der det er aktuelt, og at det i forbindelse med oppgraderinger og vilkårsrevisjoner må vurderes om andre tiltak kan være aktuelle for å redusere anleggets påvirkning på villrein.

Aura-reguleringen har som nevnt forholdsvis nylig vært gjennom en vilkårsrevisjon der påvirkningen fra reguleringen på villreinområdet ble vurdert. Avbøtende tiltak, som en villreinovergang over Aursjøen, ble utredet, men ikke pålagt fordi usikkerheten rundt effekten av tiltaket var for stor. Statkraft ble imidlertid pålagt å innbetale 10 mill.kr til et villreinfond som vil bli innbetalt så snart myndighetene har opprettet fondet. Statkraft tar til etterretning at flere høringsinstanser mener dette pålegget ikke i stor nok grad kompensere for de negative effektene reguleringen har hatt på villrein.

Flere høringsinstanser mener også at en opprusting- og utvidelse av Aura kraftverk må bidra til å redusere påvirkningen reguleringen har hatt på villrein, og at det ikke er tilstrekkelig å ta utgangspunkt i dagens situasjon i konsekvensutredningen. Statkraft erkjenner at Aura-reguleringen har hatt en betydelig påvirkning på villreinområdet, men mener utfordringene for villreinområdet også knytter seg til andre vesentlige påvirkninger. Statkraft er imidlertid enig i at det i forbindelse med Aura II kraftverk er naturlig å se på om påvirkningen på villreinområdet kan reduseres. I konsesjonssøknaden for Aura II kraftverk er det allerede forutsatt at Osbu kraftverk legges ned og rives. Dette vil bedre isforholdene på Holbuvatnet slik at det blir lettere for villrein å passere vinterstid, fjerne et inngrep i biotopvernområdet og redusere graden av menneskelig forstyrrelser på villrein og annet vilt i området. I tillegg muliggjør tiltaket riving av ca. 2 km 22 kV luftledning og omlegging av 22 kV luftledning til kabel i vei, samt at det vil legge til rette for at deler av dagens 132 kV nett i området kan fjernes, som nærmere beskrevet i konsesjonssøknaden pkt. 3.3.13.

Trekkorridorer og andre tiltak som ikke er beskrevet i konsesjonssøknaden

Flere høringsinstanser viser til at villreinområdet i dag er delt i to bestander, med begrenset utveksling mellom øst og vest. Villreinemnda mener at konsekvensutredningen ikke analyserer funksjonelle trekkorridorer grundig nok, eller fanger opp kumulative effekter og langsiktige konsekvenser. Det forventes at konsesjonen for Aura II kraftverk må bidra til å gjenopprette funksjonelle trekkpassasjer, spesielt mellom Osbumagasinet og Holbuvatnet, og i områdene rundt Aursjøen. Statkraft mener det foreligger et tilstrekkelig grunnlag i saken gjennom eksisterende kunnskap og konsekvensutredningen som er gjennomført.

² <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/tiltaksplan-for-snohetta-villreinomrade/id3119254/>

³ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-18-20232024/id3032111/>

Mange av uttalelsene peker på at prosjektet må pålegges konkrete tiltak utover det Statkraft allerede har foreslått i konsesjonssøknaden for å bedre trekkmulighetene. Dette inkluderer:

- Fjerning av bygg og tekniske installasjoner som i dag medfører barrierevirkninger og hindrer villreintrekk, og som ikke er nødvendig for Statkrafts drift.
- Terrengmessige tilpasninger og tunnel for Aursjøvegen for å åpne trekkruer.
- Regulering av ferdsel på veier og fjerning av unødvendige veier, samt etablering av tunnel øst for Osbudammen.

Når det gjelder avbøtende tiltak i områdene rundt Aursjøen så ble dette som omtalt over vurdert i forbindelse med vilkårsrevisjonen for Aura-reguleringen. Aura II innebærer ingen tiltak i dette området eller prosjektspesifikke muligheter som for eksempel å utnytte overskuddsmasser i disse områdene, og Statkraft kan ikke se at det er forhold som tilsier at dette bør tas opp til ny vurdering nå.

For områdene nedstrøms Osbudammen er Statkraft enig i at det kan være hensiktsmessig å *vurdere* avbøtende tiltak i forbindelse med O/U-tiltaket. Statkraft har derfor startet med å se nærmere på mulige tiltak som å fjerne flere bygninger og installasjoner enn det som allerede er beskrevet i konsesjonssøknaden, samt muligheten for å bruke overskuddsmasser til å bedre trekkmulighetene for villrein i dette området. Statkraft er imidlertid avhengig av å beholde en del av de funksjonene som ligger i området i dag. Som eksempel er det av sikkerhetsmessige grunner behov for en overnattingsmulighet i området, samt lager til snøscooter m.m. Det må derfor tilrettelegges for disse funksjonene andre steder i nærområdet dersom eksisterende bygninger skal rives. I tillegg må helt sentrale forhold som overløp fra Osbudammen og utløpet av Vakkerdalselva ivaretas ved en eventuell villreinovergang, og det er i dag usikkert hvorvidt slike hensyn vil begrense mulighetene til å gjennomføre tiltak. Videre vil Statkraft understreke at disse tiltakene vil ha en betydelig kostnad som må avveies mot nytten av å gjennomføre de. Det gjelder spesielt forslaget om tunnel øst for Osbudammen. Det er ikke hensiktsmessig å bruke betydelig midler for å tilrettelegge for et villreintrekk dersom menneskelig ferdsel/forstyrrelser i området uansett hindrer at trekkpassasjen blir tatt i bruk av villrein. Tiltakene kan også ha en påvirkning på andre fagtemaer. For eksempel må kulturminner og naturmangfold på land og i vann vurderes nærmere når eventuelle tiltak er mer konkretisert.

Statkraft mener det er viktig med en dialog med villreinteressene for å vurdere avbøtende tiltak nærmere, og har derfor invitert til møte og befaring i området i juni 2026. Statkraft vil i etterkant av dette komme tilbake til NVE med våre konkrete vurderinger rundt mulige avbøtende tiltak.

Anleggsperiode og forstyrrelser

Høringsinstansene uttrykker bekymring for omfang og varighet av anleggsperioden. Det pekes på at langvarig anleggsaktivitet kan forstyrre kalving og viktige sesongbevegelser som igjen kan føre til varige endringer i villreinens arealbruk. Det forventes at NVE stiller krav om samordnet anleggsperiode mellom Aura II kraftverk og rehabilitering av dam Reinsvatn, og at anleggsaktivitet i kalvings- og oppvekstperioden (april–juni) må unngås.

Statkraft er enig i at det er hensiktsmessig å samordne anleggsperiodene for de to prosjektene, og har i etterkant av innsendingen av konsesjonssøknaden jobbet videre med dette. Statkraft har besluttet å utsette rehabiliteringen av dam Reinsvatn slik at prosjektene kan samordnes, selv om dette kan føre til pålegg fra NVE om senket HRV i Reinsvatn og et årlig produksjonstap på 7–10 GWh frem til dammen er rehabilitert.

Statkraft viser til at lengre perioder uten anleggsdrift vil medføre betydelig økte kostnader knyttet til gjentatte mobiliseringer av anleggsvirksomheten. Perioder med anleggsstans vil forlenge den samlede anleggsperioden for nytt kraftverk, som igjen kan føre til behov for kostbare tiltak i dagens Aura kraftverk som ellers kan unngås. Samtidig erkjenner Statkraft behovet for å ta hensyn til villrein, særlig i kalvingsperioden, dersom anleggsarbeidene kan føre til forstyrrelser. Statkraft vil fortsette dialogen med villreininteressene for å se om det finnes løsninger som kan ivareta begge interesser.

Statkraft er positiv til å finansiere økt oppsyn i anleggsperiodene som et ledd i å ivareta hensynet til villrein, slik flere høringsinstanser etterlyser. Statkraft mener imidlertid at de utfordringene fjellstyrene påpeker med å finansiere bestandsovervåkning er forhold som faller utenfor konsesjonærens ansvar.

Ferdsel og infrastruktur

Høringsinstansene advarer mot at nye eller forbedrede adkomstmuligheter kan øke ferdsel og dermed skape varige negative effekter i et sårbart område. Flere instanser forventer stenging av veier etter anleggsperioden og at ferdselsbegrensning på Aursjøvegen vurderes som et konsesjonsvilkår for Aura II kraftverk.

Statkraft viser til at med unntak av omlegging av Aursjøvegen ut på nytt deponi i Holbuvatnet, så planlegges det ikke nye, permanente veier som en del av tiltaket. I tillegg til mulig riving av bygninger som omtalt over, vil også enkelte kraftlinjer og Osbu kraftverk fjernes. Veien til Reinsvatn vil oppgraderes som en del av damrehabiliteringsprosjektet, uten at dette etter Statkrafts syn vil forbedre adkomstmulighetene eller føre til økt ferdsel. I damrehabiliteringsprosjektet er det satt vilkår i dispensasjonen fra verneforskriften at veien til Reinsvatn skal innsnevres/høydebegrenses ved ferdigstilling av anlegget, slik at kun vanlige personbiler kommer fram ved Holbu. Dette hindrer at for eksempel bobiler kan kjøre opp til Reinsvatn. For Aura II kraftverk er det søkt om midlertidig anleggsvei i Gaudalen som fjernes etter bruk, og det er ikke ytre ønske fra noen hold om at denne skal beholdes. Statkraft har vanskelig for å se at tiltakene i Gaudalen vil øke attraktiviteten til området for friluftsliv. Statkraft mener derfor denne delen av tiltaket vil ha liten påvirkning på villrein, utover i anleggsperioden.

For øvrig viser Statkraft til arbeidet med tiltaksplan for Snøhetta villreinområde og vår høringsuttalelse i den anledning når det gjelder allmennhetens tilgang til anleggsveiene. Der har Statkraft påpekt at vi er positive til å gjøre tiltak for å bedre forholdene for villreinen, og vil følge opp den endelige tiltaksplanen ved å omsøke de endringene i konsesjonen som det er behov for, og bidra med løsninger for å gjennomføre tiltakene. Vi ønsker imidlertid å påpeke at det er opp til myndighetene å avveie ulike hensyn i en prosess der vilkårene for en regulering foreslås endret. Dersom NVE mener det er aktuelt å endre allmennhetens tilgang til anleggsveiene i forbindelse med O/U-tiltaket, er det viktig at det legges opp til en god prosess for å få innspill fra og avveie de ulike interessene.

Økonomiske bidrag

Blant annet Lesja fjellstyre, Villreinnemda for Snøhetta og Knutshø, Molde kommunedelsutvalg (Neset) og Sunndal kommune ber om økte økonomiske midler for kompensierende tiltak, for eksempel reetablering av trekkorridorer for villrein, samt for økt overvåking og forskning. Det pekes i tillegg på at pålegget fra vilkårsrevisjonen om villreinfond på 10 mill.kr ikke er tilstrekkelig, og bes om ytterligere innbetalinger.

Statkraft viser til vilkårsrevisjonen for Aura-reguleringen der kompensasjon for de ulempene dagens regulering har påført villreinstammen ble vurdert og innbetaling til villreinfond ble pålagt. Videre viser Statkraft til at Aura II kraftverk er vurdert å ha begrensede effekter for villreinområdet utover anleggsperioden, og som nevnt over at det i konsesjonssøknaden er lagt inn flere tiltak for å bedre forholdene til villrein samt at ytterligere tiltak vil bli vurdert.

Forholdet til Torbudalen biotopvernområde

Som omtalt i konsesjonssøknaden er det behov for dispensasjon etter vernebestemmelsene for Torbudalen biotopvernområde for byggingen av Aura II kraftverk. Søknad om dispensasjon behandles av Dovrefjell nasjonalparkstyre som er forvaltningsmyndighet for biotopvernområdet. I sin høringsuttalelse redegjør nasjonalparkstyret for hvilke tiltak som krever dispensasjon fra verneforskriften og hva de anser som nødvendige, avbøtende tiltak for at prosjektet ivaretar hensynet til villrein.

Nasjonalparkstyret vurderer at deler av tiltaket krever tillatelse etter naturmangfoldloven § 48. Iht. til denne bestemmelsens tredje ledd kan tiltakshaver velge å søke om tillatelse parallelt dersom et tiltak trenger tillatelse etter både verneforskriften og annet lovverk. Videre går det frem av naturmangfoldloven § 48 at vedtak i slike tilfeller først skal fattes etter verneforskriften, dersom ikke annet følger av verneforskriften eller forvaltningsmyndighetens samtykke.

Statkraft mener det er hensiktsmessig at det søkes om dispensasjon fra verneforskriften i forbindelse med detaljplanleggingen av tiltaket, for å sikre et tilstrekkelig detaljert og best mulig søknadsgrunnlag. På bakgrunn av føringene for saksbehandling i naturmangfoldlovens § 48 og for sikre en effektiv tillatelsesprosess, ber Statkraft om at det er dialog mellom nasjonalparkstyret og NVE om hvordan dette gjøres på hensiktsmessig måte.

5. Auravassdraget

Blant annet Statsforvalteren i Møre og Romsdal, Møre og Romsdal fylkeskommune, Molde kommune, Molde kommunedelsutvalg (Nesset), Norske Lakseelver og bygdslag, elveeierlag og grunneierlag i Eikesdalen uttrykker bekymring for Auravassdragets tilstand og er tydelige på at Aura II kraftverk kun kan gjennomføres dersom vannmiljøet i Aura og Eira forbedres. Statsforvalteren har fremmet innsigelse som følge av mangelfull utredning av vassdraget, som nærmere omtalt under pkt. 2 over.

Høringsuttalelsene mener at konsekvensutredningen for Auravassdraget ikke tilstrekkelig beskriver de hydrologiske endringene som følge av tiltaket, og at betydningen av flommer for vandring og gytesuksess undervurderes. Det etterlyses at konsekvensutredningen vurderer fysiske tiltak og vannslipp, inkludert sesongtilpasset vannføring og eventuelt et eget elvekraftverk, som mulige avbøtende tiltak for å nå miljømål etter vannforskriften.

Det hydrologiske grunnlaget

Flere høringsinstanser mener at konsekvensutredningen bygger på mangelfullt eller avvikende hydrologisk datagrunnlag sammenlignet med det som ble benyttet i vilkårsrevisjonen. Det vises til «...en vesentlig differanse mellom de tilsigsdataene som ble lagt til grunn i revisjonssaken og de som nå benyttes i O/U-søknaden (6,4 m³/s, økning på 34 %)» og 40 % fremtidig klimapåslag, og at dette peker i retning av at det er mer vann disponibelt i systemet enn hva som tidligere er lagt til grunn.

Statkraft viser til at det hydrologiske grunnlaget som er benyttet i konsesjonssøknaden for Aura II kraftverk er utarbeidet etter NVEs gjeldende krav. Grunnlaget for å estimere tilsiget til Aursjøen har blitt bedre etter vilkårsrevisjonen, med både flere og lengre observasjonsserier. NVE har også publisert et nyere avrenningskart for referanseperioden 1991–2020, i motsetning til det hydrologiske grunnlaget i revisjonen som var basert på avrenningskart for referanseperioden 1961–1990. Differansen i tilsiget mellom vilkårsrevisjonen og konsesjonssøknaden skyldes derfor en kombinasjon av endringer i det hydrologiske grunnlaget og eventuelle reelle tilsigsøkninger mellom to ulike referanseperioder, og ikke et faktisk økt tilsig på 34 %.

Usikkerheten i estimatene for tilsiget til Aursjøen, inkludert overførte sidebekker, påvirker ikke beskrivelsen av den reelle situasjonen i Aura nedstrøms reguleringen, da denne er godt beskrevet av observasjoner ved målestasjonen 104.1 Lille Eikesdalsvatn. Observasjoner fra denne målestasjonen var også tilgjengelig i forbindelse med vilkårsrevisjonen, og endringer her mot grunnlaget i O/U-søknaden skyldes kun en annen referanseperiode.

Vi viser også til at NVEs anbefaling om klimapåslag på 40 % gjelder flomverdier, og ikke middeltilsig. Oppdatert informasjon på Norsk Klimaservicesenter⁴ benytter et påslag på flomvannføringer i Møre og Romsdal på 20 %. Norsk Klimaservicesenter sitt anslag for økning i middelvannføring fra referanseperioden 1991–2020 til 2100 er på 5 %. Dette er et klimapåslag som også vil gjelde for restfeltet i Aura nedstrøms Aursjøen.

Redusert vannføring, virkninger på økologisk tilstand og manglende konsekvensutredning

Det uttrykkes bekymring for at redusert flomtap fra Aursjøen vil redusere vannføringen i Aura og Eira ytterligere og dermed forverre miljøtilstanden i vassdraget.

Hydrologiske simuleringer med nytt Aura II kraftverk viser at frekvensen av overløpshendelser fra Aursjøen til Auravassdraget vil reduseres sammenlignet med dagens regulering. Som nevnt over og i hydrologirapporten skjer flomtap fra Aursjøen med dagens kraftverk omtrent hvert 5. år. Den simulerte reduksjonen i overløpshendelser vil gi en forventet reduksjon på 1 % av middelvannføringen i Aura ved den hydrologiske målestasjon 104.1 Lille Eikesdalsvatnet. Overløpshendelser fra Aursjøen både i dag og med Aura II kraftverk forventes å forekomme i år med høyt årsmiddeltilsig. En reduksjon i middelvannføringen vil imidlertid ikke føre til endringer i lavvannføringer i vassdraget, og de forventede endringene vil hovedsakelig forekomme ved flomhendelser.

Overløpshendelser fra Aursjøen forekommer i dag fra juli til september. Med Aura II kraftverk forventes overløpene å skje noe senere på sesongen på grunn av en forventet senere fylling av Aursjøen (august til

⁴ <https://klimaservicesenter.no/kss/klimaprofiler/more-og-romsdal>

oktober). Både i dag og i ny situasjon vil overløpshendelser med påfølgende økt vannføring i Aura finne sted i oppvandringsperioden for anadrom fisk. Som vist i flere fiskebiologiske undersøkelser i Auravassdraget, støttet av hydrologiske observasjoner og simuleringer, så vises det til at lavvannføringer er en flaskehals for anadrom fisk i vassdraget. Dette gjelder særlig på vinteren. Forventede endringer i vannføring i Aura som følge av O/U-tiltaket vil hovedsakelig komme i den delen av året der det normalt er høy vannføring i dag. Oppvandring av fisk oppstrøms Lille Eikesdalsvatnet muliggjøres i dag av høyt tilsig fra restfeltet kombinert med overløp fra Aursjøen, og er etter Statkrafts syn ikke nødvendigvis noe som bidrar til vesentlig økt produksjon av anadrom fisk i vassdraget. Dette på grunn av at gyting da vil kunne forekomme i deler av vassdraget med til dels betydelig tørrfall i perioder med lavvannføring, framfor på strekninger nedstrøms de tørrlagte områdene.

Sweco har i etterkant av høringen bistått Statkraft i ytterligere vurderinger av virkningene av redusert frekvens på overløpshendelser fra Aursjøen, og opprettholder konklusjonen fra konsekvensutredningen om at de omsøkte tiltakene gir ubetydelig påvirkning, både for vannforekomsten og for økologisk funksjonsområde. Miljødirektoratet med flere etterlyser i sine høringsuttalelser også en vurdering av den økologiske verdien av historiske overløpshendelser. To rapporter utarbeidet av NINA under arbeidet med vilkårsrevisjonen (Jensen & Johnsen 2007 og Forseth m.fl. 2017) viser til at vannføringen i Aura under oppvandringsperioden for gytefisk må være 25–35 m³/s uten habitattiltak og 15–20 m³/s med habitattiltak. Det hydrologiske grunnlaget viser at overløp eller forbitapping i denne størrelsesorden skjer sjelden. Sweco vurderer den økologiske betydningen for anadrom fisk i Aura fra historiske overløp å være av liten verdi. Vi viser til mer detaljert vurdering av Sweco i vedlegg 1.

Habitattiltak i Eira/Aura

Som en oppfølging av anbefalingene i NVEs innstilling til oppdaterte vilkår for gjeldende regulering, har Statkraft de siste årene gjennomført fysiske tiltak for å forbedre gyte- og oppvekstforhold for anadrom fisk i Eira. Arbeidet vil de kommende årene fortsette oppstrøms i vassdraget i Aura, og Statkraft planlegger å gjennomføre konkrete tiltak i de nedre delene av Aura i løpet av 2026.

Forholdet til takrenneoverføringen

Flere høringsinstanser mener konsekvensutredningen mangler en helhetlig, kumulativ vurdering av alle påvirkninger i Aura/Eira, både historiske og fremtidige. Det er en forventning om at tiltaket ikke vurderes isolert, men som del av en samlet belastning hvor også konsekvensene av planlagte tiltak i takrenneoverføringen av sidebekker tas med.

Takrenneoverføringen følger av konsesjonen av 10.07.1959 til overføring av Leipåna, Breimega, Bøvra, Ytre Seljefonnbekken og flere mindre bekker til Aursjøen. Dette er sidevassdrag på Auras sørside, med naturlig samløp til Aura nedstrøms Aursjødammen. Statkraft planlegger rehabilitering og eventuell ombygging av bekkeinntakene i Breimega og Ytre Seljefonnbekken. Dette er selvstendige planer om utbedringer som det over lengre tid har vært behov for å gjennomføre, og hvor det er opprettet egen sak i NVEs miljøtilsyn (NVE ref.: 202404869). Bakgrunnen for planene er at utformingen av inntakskonstruksjonene på bekkeinntakene, samt dimensjonen på overføringstunnelen mellom inntakene og Aursjøen, medfører HMS-risiko og gir driftsmessige utfordringer. Utbedringene vil bidra til tryggere arbeidsforhold for driftspersonell og redusere eksponeringen for mulige farer knyttet til bekkeinntaket. I tillegg vil utbedringene føre til redusert behov for fysisk tilstedeværelse i driftssituasjoner, og dette vil redusere forstyrrelse av villrein og andre sårbare arter.

For Breimega er det søkt om å endre inntaket fra et Tyroler-inntak til et dykket inntak. Dagens konstruksjon medfører ising/gjenfrysing av inntaket i kalde perioder, med påfølgende vanntap når vannføringen øker i etterkant. Fjerning av is fra inntaket er en gjentakende vedlikeholdsoppgave med risiko for driftspersonell. En ombygging av inntaket i Breimega vil øke trykkehøyden i inntaksmagasinet med ca. 2 mVs. Dette kan øke overføringstunnelens kapasitet noe og dermed ta inn mer flomvann. Økt inntak i Breimega vil imidlertid gi økt flomtap på neste inntak langs takrenna, Leipåna. Noe økt kapasitet i tunnelen mellom Breimega og Leipåna, som følge av økt trykkehøyde i Breimega-inntaket, vil derfor føre til tilsvarende økt vanntap i Leipåna-inntaket. Etter at tiltaket er gjennomført vil flomtaper i en flomsituasjon derfor komme litt lenger opp i Aura, noe som gir noe økt vannføring i en lengre strekning av Aura.

Inntaket i Ytre Seljefonnbekken har i dag en utforming som gjør at det ikke fungerer i tråd med den opprinnelige utbyggingsplanen. Ombyggingen av dette inntaket vil øke kapasiteten på inntaket fra om lag

2 m³/s til 4 m³/s som vil tilsvare slukeevnen i tråd med opprinnelig plan. Ombyggingen vil ikke påvirke den samlede overføringskapasiteten på tunnelen til Aursjøen. Overløp i dette bekkeinntaket fører i tillegg til tidvis utvasking/erosjon av Aursjøvegen som ligger like nedstrøms inntaket. En ombygging av inntaket i Ytre Seljefonnbekken vil påvirke vannføringen på anadrom strekning i Aura kun ved middelflom eller høyere. Differansen før og etter tiltaket vil utgjøre maksimalt 2 m³/s, og oppstå gradvis ved vannføringer mellom 30 m³/s og 60 m³/s. Dette tilsvarer ca. vannføringen ved en middelflom.

Tiltakene i Breimega og Ytre Seljefonnbekken er vurdert å være vedlikehold av anlegg i gjeldende konsesjon.

6. Litldalsvassdraget

Blant annet Statsforvalteren i Møre og Romsdal, Miljødirektoratet, Sunndal kommune og Litldalen elveeigarlag mener at tiltaket vil få store negative virkninger for Litldalselva, og at konsekvensene ikke er tilstrekkelig utredet. Det vises til at elva allerede i dag har redusert vannføring, og at bortfall av overløp fra Holbuvatnet ytterligere vil redusere vannføringen. Det er bekymringer for at dette vil svekke gyting, oppvekst og reetablering av laks og sjørret, og at tiltaket truer arbeidet etter behandling mot *Gyrodactylus salaris*. Videre påpekes det at nytt utløp kan påvirke vandringen fra Sunndalsfjorden opp i elva. Det er forventninger om minstevannføring eller vannslipp etter miljødesign, samt habitattiltak. Statsforvalteren mener at Litldalselvas betydning for anadrom fisk er undervurdert i konsekvensutredningen, og har fremmet innsigelse som følge av mangelfull utredning av vassdraget, som nærmere omtalt under pkt. 2 over.

Det hydrologiske grunnlaget

De hydrologiske virkningene på Litldalselva er nærmere beskrevet i hydrologirapporten pkt. 5.4. Historisk har Holbuvatnet hatt overløp i 10 av 24 år (2000–2023). Simuleringene viser at overløpene blir redusert av O/U-tiltaket, og dette fører til at vannføringen i Litldalselva blir noe lavere i snitt, spesielt på sensommeren. Ofte har overløp fra Holbuvatnet forekommet i våte perioder der også restfeltet har høy avrenning. Historisk har det vært minimalt med overløp fra Holbuvatnet i vintersesongen, så vintervannføringen vil i svært liten grad bli påvirket av reduksjonen i overløp. Lavvannføringene vil bli uendret fra dagens situasjon. Tiltaket vil føre til en middelvannføring på 3,09 m³/s i Litldalselva ved utløpet til Sunndalsfjorden, som er en reduksjon på ca. 15 % fra dagens 3,62 m³/s. Restfeltet alene gir et middeltilsig på 3,07 m³/s, og utgjør dermed størstedelen av vannføringen i Litldalselva.

Dagens regulering har betydelig redusert de naturlige flommene i Litldalselva. I perioden 2000–2023 har overløp fra Holbuvatnet i seks av årene hatt en signifikant betydning på estimert årsmaksimumvannføring i Litldalselva. De fleste av disse årene er i perioden før 2014. Fra 2014 er det kun i ett år (2022) at overløp fra Holbuvatnet har påvirket den årlige maksimumsvannføringen i signifikant grad. Dette indikerer at vanddisponeringen etter 2014 allerede har vært med på å redusere betydningen overløp fra Holbuvatnet har på flomvannføringene i Litldalselva. Ytterligere redusert overløp fra Holbuvatnet antas derfor å ha en liten effekt på flomvannføringen i Litldalselva, sammenlignet med det som er vurdert å være dagens situasjon.

For å styrke kunnskapsgrunnlaget om vannføringsforholdene i Litldalselva arbeider Statkraft nå med å etablere en ny hydrologisk målestasjon i elva. Mulige egnede lokaliteter for ny målestasjon ble befart av hydrologer feltsesongen 2025, og til orientering fremstår brua mellom Dalen gård og Dalaråa skytebane som best egnet lokalitet. Fremtidige data fra målestasjonen vil sammen med en flaskehalsstudie for anadrom fisk være et viktig underlag for vurderinger om det bør pålegges tiltak for å forbedre forholdene for fisk og akvatisk naturmangfold. Statkraft vil holde NVE orientert i arbeidet med etablering av ny målestasjon, og en eventuell søknad om tillatelse for det.

Gyte- og oppvekstforhold for anadrom fisk

Det foreligger ikke pålegg fra Miljødirektoratet om fiskefaglige undersøkelser i Litldalselva med hjemmel i eksisterende konsesjon. Statkraft har derfor liten kjennskap til omfanget av kunnskapsinnhenting av bestandsutvikling i vassdraget. I dialogen Statkraft har hatt med Statsforvalteren i Møre og Romsdal i etterkant av høringen, har vi imidlertid blitt kjent med at Statsforvalteren har gjennomført årlige gytetegropregistreringer i Litldalselva. Disse registreringene er nå blitt gjort tilgjengelig for Statkraft, og vil dermed bidra til styrke det offentlige kunnskapsgrunnlaget knyttet til anadrom fisk. Sammen med nye hydrologiske målinger fra Litldalselva vil dette være viktig kunnskap i en eventuell framtidig flaskehalsanalyse for anadrom fisk og miljødesign av vassdraget.

Påvirkning fra kraftverksutløp og ferskvannsstrømmer

Det vises til at utløpet fra nytt Aura II kraftverk vil flyttes fra elv til fjord, noe som kan påvirke innsig, vandring og rekruttering i Litldalselva. Det etterlyses en vurdering av hvordan nytt utløp og endrede ferskvannsstrømmer i fjorden kan påvirke anadrom fisk, inkludert om fisk kan trekkes mot det nye kraftverksutløpet i stedet for mot Litldalselva. Sunndal kommune mener temaet er for svakt utredet og krever tilleggsutredning av strømningsforhold og økologiske effekter.

Statkraft viser til at utløpet fra eksisterende Aura kraftverk ligger i et sideløp til Litldalselva, nært elvas utløp i Sunndalsfjorden. Dagens driftsvannføring bidrar dermed i svært liten grad med vannføring i Litldalselva. Som nærmere beskrevet i konsesjonssøknaden pkt. 4.1.1.3 vil Aura II kraftverk ha et annet driftsmønster enn dagens kraftverk. Typisk drift vil kunne være full produksjon i 10–16 timer på dagtid og full stans på natt og i helg. Antall brukstimer gjennom året vil gå betydelig ned, sammenlignet med dagens situasjon.

Dalavatnet og Hallarvatnet

Sunndal kommune mener at tiltaket kan gi uakseptabel risiko for lav vannstand, tap av økologisk funksjon og skade på fiskebestander i både Dalavatnet og Hallarvatnet, og at dette krever bedre utredninger og tydeligere avbøtende tiltak før konsesjon kan gis.

Når det gjelder Dalavatnet viser vi til fagrapport for vannmiljø hvor vannet er utredet som eget delområde for både vannmiljø (delområde 8.1) og økologisk funksjonsområde (delområde 8.2). Dalavatnet er gitt henholdsvis *Stor verdi* og *Noe verdi*, og Sweco har konkludert med konsekvensgrader *Noe negativ konsekvens* og *Ubetydelig konsekvens*.

Sweco har i etterkant av høringen gjennomført en tilleggsutredning for Hallarvatnet. Hallarvatnet er en sterkt modifisert vannforekomst (SMVF) med godt økologisk potensial (GØP), og er i utredningen gitt stor verdi. Det økologiske funksjonsområdet med ørret gir noe verdi. Sweco konkluderer med at de omsøkte tiltakene vil gi noe forringelse av vannforekomsten, og ubetydelig endring av Hallarvatnet som økologisk funksjonsområde. Dette gir vannforekomsten konsekvensen *Noe negativ konsekvens* og det økologiske funksjonsområdet *Ubetydelig konsekvens*, og medfører ingen endring i samlet konsekvensgrad for vannmiljø og naturmangfold i vann. Tilleggsutredningen følger som vedlegg 2.

For øvrig har Sweco i etterkant av høringen gjennomgått kunnskapsgrunnlaget for Litldalsvassdraget, herunder både verdisetting, påvirkningsgrad og økologisk betydning av overløpshendelser fra magasin. Denne gjennomgangen har i liten grad endret innhold og konklusjoner i konsekvensvurderingen av de omsøkte tiltakene. Se vedlegg 1 for ytterligere informasjon.

7. Holbuvatnet

Statsforvalteren i Møre og Romsdal og Sunndal kommune viser til konsekvensutredningen som konkluderer med at Holbuvatnet vil bli betydelig påvirket av tiltaket, med en tydelig endring i vannstanden gjennom året sammenlignet med dagens situasjon.

Holbuvatnet vil med Aura II kraftverk bli inntaksmagasinet for Holbu pumpe som sikrer fremtidig utnyttelse av restfeltet Holbuvatnet samt restfeltene mellom nytt og eksisterende bekkeinntak i Reinsvasselva og Langdøla. Statkraft erkjenner den høye konsekvensgraden ved at Holbuvatnet i ny situasjon vil få lavere vannstand i deler av året, men vil samtidig understreke at ny manøvreringspraksis vil ligge innenfor gjeldende manøvreringsreglement. Statkraft har i etterkant av høringen gjort vurderinger av andre løsninger, men ser i dag ikke andre alternativer for manøvrering av Holbuvatnet enn det som er lagt til grunn i konsesjonssøknaden og konsekvensutredningen som gjennomførbare, uten at dette samtidig vil medføre nevneverdig konsekvenser for økonomi og drift av anlegget.

8. Sunndalsfjorden, Hammerkaia og marint miljø

Marint miljø

Fiskeridirektoratet, Sunndal kommune, Naturvernforbundet for Møre og Romsdal og Norges Jeger- og Fiskeriforbund viser til at endret sesongmønsteret for ferskvannstilførsel til Sunndalsfjorden, med økt tilførsel vinter/vår og redusert tilførsel sommer/høst vil påvirke lagdeling, næringssaltblanding og våroppblomstringen av planteplankton. Endringene vurderes som særlig merkbare i indre fjord, hvor ferskvannsandelen er høy. Det er bekymring knyttet til at det nye utløpet kan føre til økt turbulens og kaldere ferskvann, og at endret strømregime kan svekke gyte- og oppvekstforholdene i fjorden. Det vises også til at fjorden allerede er belastet av industri, akvakultur og tidligere vannkraftreguleringer. Det anbefales avbøtende tiltak som tidsrestriksjoner, optimalisering av utløpsplasseringen og overvåking av fjordens økologiske tilstand.

Statkraft registrerer en generell usikkerhet knyttet til hvordan summen av klimaendringer, utløp fra vannkraft til fjordarmer og ulike utslippskilder påvirker marine arter og deres leveområder. Statkraft viser også til at Sweco har påpekt denne usikkerheten i fagrappporten for marint miljø som følger konsesjonssøknaden for Aura II kraftverk. På generelt grunnlag stiller Statkraft seg positiv til kunnskapsinnhenting og kompetanseheving der det er usikkerhet om virkningene av *vår virksomhet*, og det synes å være særlig nødvendig å styrke kunnskapsgrunnlaget om hvordan marint miljø blir påvirket av endret utløp til sjø. Statkraft har derfor gått i dialog med Sweco om blant annet et tiltaksrettet overvåkningsprogram for å styrke kunnskapsgrunnlaget om marint miljø i Sunndalsfjorden som følge av Aura II kraftverk, som det også er beskrevet i konsesjonssøknaden pkt. 7.4. Arbeidet har ligget på vent i påvente av innspill rundt temaet i høringsprosessen, men Statkraft har nå gjenopprettet dialogen med Sweco for å definere oppdraget nærmere. Det vil imidlertid ta tid før nytt kunnskapsgrunnlag er på plass og kan gi svar på spørsmålene som høringsuttalelsene reiser rundt marint vannmiljø.

Hammerkaia

Kristiansund og Nordmøre Havn IKS uttaler at den foreslåtte plasseringen av utløpet ved Hammarkaia synes å være utfordrende med hensyn til dagens bruk av kaianlegget. Det uttrykkes bekymring for at sprengning og tunnelarbeid kan svekke kaiens konstruksjon, og at et kraftig utløp nær kaien vil kunne påvirke skipenes manøvrering. Det er også bekymringer for at utløpet kan endre dybdeforholdene og dermed redusere tilgjengeligheten for fartøy. Kristiansund og Nordmøre Havn understreker at kaien er viktig for lokal industri, og at tiltaket ikke må hindre videre bruk av kaianlegget.

Med bakgrunn i høringsuttalelsen ble det gjennomført møte mellom Statkraft og Kristiansund og Nordmøre Havn den 15.04.2026. Formålet med møtet var å gå nærmere inn på høringsuttalelsen og få en bedre forståelse av forholdene som er tatt opp. Kristiansund og Nordmøre Havn har delt opplysninger om bruk av kaien og hvordan skip legger til, samt delt tegninger av kaikonstruksjonen som vil være nyttig for Statkraft i den videre planleggingen.

Statkraft viser til at høringsuttalelsen er basert på figurer og arealbruksplaner som følger konsesjonssøknaden, og at disse har til dels grov oppløsning uten detaljer rundt utløpet. Videre vurderinger viser nå at utløpstunnelen vil få utløp noe nord for Hammerkaia, men det gjenstår fortsatt å avklare om dette vil kunne ha en annen påvirkning på kaianlegget. Statkraft vil fortsette dialogen med Kristiansund og Nordmøre Havn for å finne akseptable løsninger for begge parter. For øvrig kan vi ikke se at et nytt utløp til fjorden vil endre på dybdeforholdene.

9. Gaudalen

Statsforvalteren i Møre og Romsdal, Møre og Romsdal fylkeskommune, Sunndal kommune og grunneiere uttrykker bekymring for planene om midlertidig anleggsvei, tverrslag og deponi i Gaudalen. Gaudalen beskrives som et intakt og høyereliggende naturområde med høy verdi, og at dalen i dag har få tekniske inngrep. Det vises også til at Gaudalen fungerer som en buffersone mot Eikesdalsvatnet landskapsvernområde, samt at Gaudalen brukes av villrein og fungerer som en randsone og beite- og trekkområde i Snøhettaområdet.

Flere høringsinstanser peker på alternativene som er beskrevet i konsesjonssøknaden kap. 7.5, og at Gaudalen derfor ikke bør tas i bruk.

Alternativer til Gaudalen

Som beskrevet i konsesjonssøknaden vil Aura II kraftverk ha behov for et svingesystem til fri luft over og i umiddelbar nærhet til kraftstasjonen for å sikre trygge og gode driftsforhold, spesielt ved start og stopp av kraftverket. Fjellformasjonen over kraftverket er høy og uten veiadkomst, og en løsning med vertikal sjakt (svingesjakt) som drives ovenfra og ned vil da være hensiktsmessig løsning. Størrelsen på kraftverket gjør at sjakta og boreutstyret blir stort og tungt, og adkomsten til høyt nivå er derfor omsøkt via en ca. 2 km midlertidig adkomstvei fra inntaket til Seterkraft kraftverk i Gaudalen, og nærmere 2,1 km tverrslagstunnel og svingetunnel med påhugg i Gaudalen. Ca. 100 000 m³ tunnelstein er omsøkt lagt i varig deponi inntil påhugg i Gaudalen.

I konsesjonssøknadens kap. 7.5 har Statkraft lagt frem vurderinger av både tverrslag fra Viklandet og taubane fra Hårstad i Litldalen, som alternativer til adkomst gjennom Gaudalen. Med bakgrunn i høringsuttalelsene har vi nå i tillegg vurdert om etablering av luftputekammer kan være en akseptabel løsning som et tredje alternativ. Samtlige tre alternativer innebærer kostnadsendringer, ulik grad av gjennomførings- og framdriftsrisiko, samt miljø- og landskapspåvirkning. Alternativene er nærmere beskrevet under, og sammenstilt i tabell 1.

1. Adkomst til svingesystemet med tverrslag fra Viklandet (Viklandet transformatorstasjon)

Alternativet medfører etablering av ny ca. 2,3 km adkomstvei fra Viklandet transformatorstasjon (Statnett) mot sør, og en 3,5 km tverrslags- og svingetunnel, 1,4 km lengre enn alternativet i Gaudalen. Dette vil medføre økt uttak av tunnelstein og et nytt større deponi på omtrent 150 000 m³ i tilknytning til ny vei. Vei og deponi etableres i et populært turområde tett inntil 420 kV kraftlinjer, og vil bli godt synlig fra Sunndalsøra. Området er svært bratt og skredutsatt, som medfører økt HMS-risiko i gjennomføringsfasen. Alternativet medfører betydelig økte kostnader på grunn av lengre tunnel.

2. Adkomst til svingesystemet med midlertidig taubane fra Litldalen

Alternativet medfører bygging av midlertidig taubane fra Litldalen opp til eksisterende deponi på kote 750 moh. på Hårstad (se figur 14, side 31 i konsesjonssøknaden). Taubanen må ha svært stor løftekapasitet og det er lite erfaring med slike dimensjoner i Norge, men tilsvarende løsninger er benyttet i Europa. Det er imidlertid høy usikkerhet knyttet til HMS, teknisk gjennomførbarehet og godkjenninger, og at taubanen antagelig må krysse 132 kV og 300 kV kraftlinjer uten at vi i dag ser hvordan dette kan løses på en akseptabel måte. Alternativet innebærer i tillegg ny 0,9 km tunnel ut på eksisterende deponi i fjellet, og utvidelse av deponiet med ca. 40 000 m³. Deponiet er synlig fra Sunndalsøra. Alternativet medfører større sikkerhetsrisiko og større behov for helikopterberedskap. Taubanen vil være midlertidig og fjernes ved anleggsperiodens slutt. Alternativet medfører betydelig økte kostnader, og det er usikkert hvordan alternativet påvirker byggetiden.

3. Etablering av et luftputekammer i fjell til erstatning for en svingesjakt og tunnel

Alternativet medfører ca. 1,2 km ekstra adkomsttunnel og fjellhall på 40 000 m³, og dette øker størrelsen på deponiet ved Sandlia med omtrent 120 000 m³. Det er ikke tidligere bygget luftputekammer i kraftverk i Norge med 850 m trykk. Ulempene ved en slik løsning er særlig knyttet til tømming av vannveien for inspeksjoner og rehabiliteringer av luftputekammeret, reetablering av luftpute og oppfylling av vannveien vil medføre lang nedetid i hele anlegget. Løsningen vil derfor også være ugunstig med hensyn til forsyningsberedskapen som Aura II kraftverk skal bidra med. Statkraft erfarer utfordrende driftsforhold i egne anlegg med luftputekammer, med høyere drift- og vedlikeholdskostnader enn løsninger med svingesjakt som i prinsippet er vedlikeholdsfrie. Tapte inntekter ved ekstra nedetider for reetablering av luftputen i driftsfasen vil over tid langt på vei overskygge en noe lavere investeringskostnad.

Tabell 1. Sammenstilling av alternativer til Gaudalen for etablering av svingesystem for Aura II kraftverk.

Alternativ	Miljø- og landskapspåvirkning	Framdrift	Usikkerhet og risiko
1. Adkomst fra Viklandet	Ca. 2,3 km ny veg. Ca. 3,5 km ny tunnel. 150 000 m ³ nytt deponi i turområde. Svært synlig fra Sunndalsøra.	Usikker påvirkning på byggetid.	Bratt og skredutsatt område. Nært 420 kV høyspentanlegg.
2. Adkomst med midlertidig taubane fra Litldalen til Hårstادتippen	Ca. 900 m ny tunnel. Utvidelse av deponi på kt. 750 med 40 000 m ³ . Usikker påvirkning på miljø og landskap. Synlig fra Sunndalsøra. Midlertidig tiltak – taubanen fjernes.	Usikker påvirkning på byggetid.	Behov for endestasjoner og 3–5 kabelmaster. Kryssing av 132 kV og 300 kV høyspentlinjer. HMS-forhold. Egen godkjenningsmyndighet.
3. Etablere luftputekammer i fjell til erstatning for svingesjakt og tunnel	Utvidelse av deponi i Sandlia med 120 000 m ³ . Antatt begrenset påvirkning på miljø og landskap.	Byggetid forventes økt.	Ca. 1,2 km ekstra adkomsttunnel og fjellhall på 40 000 m ³ . Tetthet av fjell ved høyt trykk. Høyere driftskostnader. Risiko for lengre nedetider og store inntektstap.

Oppsummering

De økte kostnadene ved alternativ 1 og 2, miljø- og landskapsvirkninger, samt stor usikkerhet særlig knyttet til fremdrift, HMS og teknisk gjennomførbarhet ved taubanealternativet, kan etter vår vurdering i dag ikke forsvares. Løsningen med luftputekammer i alternativ 3 er vurdert å ha stor risiko for lange nedetider og store inntektstap, samt drifts- og vedlikeholdsrisiko. Dette alternativet vil derfor ikke bli vurdert videre av Statkraft.

Statkraft mener at adkomst via Gaudalen som omsøkt er det alternativet som etter en samlet vurdering av gjennomførbarhet, risiko, fremdrift, kostnader og konsekvenser for miljø og landskap, er den beste løsningen. Denne delen av Gaudalen ligger utenfor biotopvernområder og landskapsvernområder, og det er allerede etablert ca. 3,8 km vei opp til inntaket for Seterkraft kraftverk. Frem til tverrslagsområdet søkes det om å etablere ytterligere ca. 2 km midlertidig vei, og det er i konsesjonssøknaden og konsekvensutredningen forutsatt at anleggsveien skal fjernes og veitraseen istandsettes etter anleggslett. Videre er det forutsatt landskapstilpasninger av deponiet og tverrslagsportalen, og det er i konsesjonssøknaden visualisert fremtidige resultater. Statkraft foreslår også å søke bistand fra relevante fagmiljøer for å sikre tilbakeføring av veitraseen med best mulig resultat, og det vil være aktuelt å se til tilsvarende restaureringstiltak med vellykket resultat. Med god planlegging og målrettede tiltak mener Statkraft at alternativet kan gjennomføres med akseptable konsekvenser.

10. Kulturminner og kulturmiljø

Nyere tids kulturminner

Fylkeskommunen og Sunndal kommune viser til at kulturmiljøene i Litldalen (KULA-området), Aursjøområdet og kraftanleggene har store verdier, med viktige spor fra både tidlig fjellfangstkultur og historisk kraftutbygging. Fylkeskommunen peker spesielt på at Aurabanen/jernbanetraseen, Toppheis og de gamle tippene på Eikeli er sårbare for anleggsaktivitet og nye tekniske inngrep, og at tiltaket kan medføre skade eller tap av kulturminner. Fylkeskommunen anbefaler at det vurderes alternativ plassering av tiltaket, strengere krav til dokumentasjon og at kulturmiljømyndighetene involveres tett i videre planlegging.

Med bakgrunn i høringsuttalelsen fra fylkeskommunen gjennomførte Statkraft møte med fylkeskommunes kulturavdeling den 22.04.2026 i Molde. Formålet med møtet var å gå nærmere inn på fylkeskommunens høringsuttalelse om kulturminner og kulturmiljø, orientere nærmere om tiltak og hensyn som allerede er tatt med i planene og beskrevet i konsesjonssøknaden, samt diskutere forslag til ytterligere avbøtende tiltak. Vi opplever forståelse for at tiltakets art og området topografi medfører svært lite rom for å imøtekomme forventninger om omprosjektering for å helt unngå kulturverdier, uten at dette samtidig vil gå ut over andre hensyn som urørt natur, annet naturmangfold og prosjektets økonomi. I møtet la fylkeskommunen vekt på at utvidelse av deponiene ved Toppheis og Eikeli, samt det nye deponiet i Holbuvatnet, ikke må få en høyde som forringer Aurabanen/jernbanetraseen ytterligere enn det som er forutsatt i konsesjonssøknaden og konsekvensutredningen. I tillegg vil det være særlig viktig at omfanget av arbeidene ved Toppheis begrenses

så mye som mulig, at det i anleggsperioden legges inn tiltak for å fysisk skjerme den mest verdifulle delen av området og at arbeidene både planlegges og gjennomføres med fokus på tilbakeføring av den delen av Aurabanen som blir berørt ved etablering av tverrslag på oversiden av Aurabanen. Dette er i hovedsak tiltak som allerede er forutsatt i konsesjonssøknaden (jf. pkt. 7.7) og konsekvensutredningen. Statkraft legger opp til å diskutere ytterligere forsiktighetsregler med fylkeskommunen i forbindelse med utarbeidelse av detaljplanen.

Fylkeskommunen skriver i sin uttalelse at «Store deler av området er registrert som kulturhistorisk landskap av nasjonal interesse i Møre og Romsdal, «Litldalen, Fangst- kraftlandskap». Det kan sjå ut som om dette er ei registrering som er følgd opp i kommuneplanens arealdel med omsynssone H550, det vil seie at området har eit formelt vern. Kommuneplankartet er grovmaska og vanskeleg å tolke.»

Statkraft har vært i kontakt med Sunndal kommune som bekrefter at KULA-området i *kommende* kommuneplanens arealdel vil være registrert med hensynssone for kulturmiljø, men at dette ikke er lagt inn som hensynssone i gjeldende plan. I både Litldalen og Torbudalen er det i gjeldende plan registrert flere hensynssoner for landskaps-, natur- og kulturhensyn, men disse blir ikke direkte berørt av tiltaket. Vi viser også til at en hensynssone i utgangspunktet er et planverktøy som gir føringer og rammer for arealbruk. Det avgrenser et område der det skal tas særlig hensyn ved tiltak, og er normalt ikke et formelt vern som fylkeskommunen viser til. Dette samsvarer med Riksantikvarens redegjørelse for status til et KULA-område, om at området ikke blir del av en formell verneplan og arealene ikke er formelt vernet⁵. Se også konsesjonssøknaden pkt. 3.6.5.

Automatisk fredede kulturminner

Fylkeskommunen og Sunndal kommune mener det finnes automatisk fredede kulturminner som ikke er tilstrekkelig undersøkt, og viser til at arkeologisk registreringer i deponiområdet i Holbuvatnet ikke kan gjennomføres uten at vannstanden først senkes til LRV.

Statkraft viser til at fylkeskommunen har gjennomført registreringer i felt basert på den planlagte arealbruken som er lagt inn i konsesjonssøknaden. Feltundersøkelsene ble gjennomført sommeren 2025 og samordnet med planene for rehabilitering av dam Reinsvatn. Rapport fra feltundersøkelsene er foreløpig ikke mottatt, men fylkeskommunen har allerede formidlet over epost at det for Aura II kraftverk er registrert automatisk fredet kulturminne⁶ inntil eksisterende privat vei mot inntaket til Seterkraft kraftverk i Gaudalen. Dette er et kulturminne som kan unngås uten endring i planene, og Statkraft vil markere kulturminnelokasjonen i neste versjon av arealbruksplanene. Fylkeskommunen har ellers formidlet at det ikke er gjort funn av andre automatisk fredete kulturminner som berøres av tiltaket. Statkraft er imidlertid kjent med at registreringene er mangelfulle inntil planlagt deponiområde i Holbuvatnet er undersøkt. Undersøkelsene må skje når Holbuvatnet ligger nær LRV, og Statkraft er i dialog med fylkeskommunen om at dette antagelig kan gjennomføres i september 2026.

Aura kraftstasjon

Fylkeskommunen og Sunndal kommune reiser spørsmål om framtidig bruk av dagens Aura kraftverk når anlegget etter planen tas ut av ordinær drift. Kommunen ber om dialog med Statkraft om bruk til alternative formål.

Som nærmere beskrevet i konsesjonssøknaden pkt. 3.6.5 er deler av Aura kraftverk fredet i landsverneplan for Statkraft, og omfattes av forskrift om kulturhistoriske eiendommer. Byggingen av Aura II kraftverk omfatter ikke inngrep i anlegget som omfattes av verneforskriften. Plan for videre bevaring og eventuell etterbruk av anleggsdeler og bygninger må vurderes i en senere fase, og Statkraft har til hensikt å involvere kommunen og kulturminnemyndighetene i disse prosessene.

Osbu kraftverk

Fylkeskommunen viser til at konsekvensutredningen for kulturmiljø mener det er negativt at stasjonsbygningen til Osbu kraftverk skal rives og anbefaler heller gjenbruk. Fylkeskommunen mener rehabilitering kan inngå som et avbøtende tiltak for å unngå inngrep i kulturlandskapet, og vil være et mer konstruktivt og miljøvennlig alternativ. Fylkeskommunen skriver samtidig at gjenbruk må vurderes opp mot hensynet til villrein. Dersom Statkraft holder fast ved søknad om riving, anbefaler fylkeskommunen at det gjøres en faglig dokumentasjon av bygningen.

⁵ <https://riksantikvaren.no/oversikt-over-kulturmiljo-og-landskap-av-nasjonal-interesse/#KULA>

⁶ Dyrkingsspor. KulturminneID 336785.

Statkraft viser til at siden inntaket til Aura II kraftverk flyttes til Osbumagasinet vil Osbu kraftverk miste sin nåværende funksjon. Vi tar derfor utgangspunkt i NVEs forvaltningspraksis om at vassdragsanlegg som nedlegges som hovedregel bør fjernes. I konsekvensutredningen er det lagt til grunn fjerning av anlegget også med hensyn til villrein, både fordi det vil redusere ferdsel fra Statkrafts ansatte og reduserer anlegg som i dag medfører barrierevirkninger. Vi viser også til krav fra villreinforvaltningen om fjerning av bygninger i Torbudalen som ikke er nødvendig for drift av kraftanlegget.

Osbu kraftverk inngår ikke i Statkrafts landsverneplan, og er ikke blant NVEs listeførte kulturminner⁷. NVEs listeførte kulturminner ble i samarbeid med Riksantikvaren og fylkeskommunene revidert i perioden 2020–2025, og Osbu kraftverk er heller ikke blant de nye anleggene som listen nylig er supplert med, selv om det ligger i et KULA-område. Statkraft mener derfor NVEs listeførte kulturminner representerer det utvalget av vannkraftanlegg som forvaltningen har vurdert å ha bevaringsverdi i formidling av kraftindustrihistorien. Statkraft kan ikke se at det foreligger tungtveiende grunner for å beholde stasjonsbygningen, og opprettholder derfor søknad om riving.

Statkraft oppfatter at fylkeskommunen ikke stiller seg bestemt imot riving som omsøkt, og er ellers kjent med tilsvarende dokumentasjonskrav som fylkeskommunen stiller i forkant av riving. Vi viser for eksempel til Svean kraftverk i Trondheim kommune, hvor det er gitt tillatelse til å rive kraftstasjonsbygningen fra 1940-tallet, forutsatt at bygningen dokumenteres etter krav fra Byantikvaren i Trondheim (NVE ref.: 202404067).

11. Andre temaer knyttet til konsekvensutredningen

Naturmangfold

I tillegg til utredning av villrein og vassdrag, som omtalt over, mener Sunndal kommune at konsekvensutredningen for annet naturmangfold er mangelfull. Det pekes blant annet på kartlegging, vurdering av konsekvenser og sammenhengen mellom verdi og påvirkningsgrad. Kommunen viser også til registreringer i artskart av rødlistede arter i inngrepsområdene som øksendalvalmue, og som ikke er omtalt i konsekvensutredningen. Videre mener kommunen at konsekvensutredningen undervurderer konsekvensene for naturtyper og arter, særlig der områder av stor eller svært stor verdi er vurdert til middels negativ konsekvens uten klar faglig begrunnelse.

Vi har forelagt Sweco spørsmålet om hvorfor øksendalvalmue er utelatt fra konsekvensvurderingen for terrestrisk naturmangfold. Sweco begrunner dette med at det kun er arter som finnes i prosjektets influensområde, og som Sweco har vurdert kan bli direkte eller indirekte påvirket av tiltaket, som er inkludert i konsekvensutredningen. De kjente forekomstene av øksendalvalmue ligger utenfor det som regnes som influensområdet for terrestrisk naturmangfold og er derfor ikke konsekvensutredet.

Statkraft har også forelagt Sweco uttalelsene om manglende sammenheng mellom verdi, forringelse og konsekvens. Sweco understreker at konsekvensutredningen er i henhold til Miljødirektoratets veileder M-1941, men har identifisert en endring i Miljødirektoratets liste over spesielt hensynskrevende arter som påvirker verdisetningen av laks. I etterkant av innsendingen av konsesjonssøknaden publiserte Miljødirektoratet den 27.03.2026 oppdatert liste over spesielt hensynskrevende arter, og laks er nå kommet på listen og gitt stor verdi. Med bakgrunn i dette kan verdisetningen for funksjonsområder for laks oppdateres til stor verdi for både Aura og Litldalselva (Eira ble gitt stor verdi i utgangspunktet). Endringen av verdi påvirker imidlertid ikke samlet konsekvens for Aura eller Litldalselva, da begge de økologiske funksjonsområdene for laks er gitt ubetydelig endring i konsekvensvurderingen. Dette gjør at tiltaket fortsatt holdes på *Ubetydelig konsekvens* med en økt verdikategori for laks. Se nærmere redegjørelse i vedlegg 1.

Friluftsliv

Fylkeskommunen i Møre og Romsdal mener friluftsliv er et viktig tema, men som ikke er tilstrekkelig utredet og at tiltaket potensielt kan gi betydelig negativ påvirkning på naturopplevelse, bruksmønster og tilgjengelighet. Sunndal kommune mener påvirkningen fra tiltaket på friluftslivet i all hovedsak vil være knyttet til anleggsfasen, mens det ferdige anlegget i liten eller ingen grad vil påvirke friluftslivet eller opplevelseskvalitetene.

⁷ <https://www.nve.no/om-nve/vassdrags-og-energihistorie/prosjekter/kulturminner-i-norsk-kraftproduksjon/>

Statkraft erkjenner at friluftsliv vil bli berørt i anleggsfasen. Det må forventes begrensninger i ferdsel langs Aursjøvegen og Aurabanen/jernbanetraseen, og anleggsarbeidene kan oppfattes som generende i et større område. Merkede stier vil imidlertid i liten grad bli direkte berørt. Statkraft er enig i kommunens vurdering om at tiltaket vil ha akseptabel påvirkning på friluftsliv, og at områdene etter at anleggsperioden vil ha samme status for friluftslivet som i dag.

Klimagass

Sunnadal kommune mener at konsekvensutredningen for klimagassutslipp er preget av usikkerhet. Klimagassregnskapet oppfattes som noe misvisende, blant annet fordi vurderingskategoriene synes å være endret fra Miljødirektoratets veileder (M-1941). Kommunen etterlyser mer presise beregninger av faktiske utslipp, inkludert utslipp fra myr og torv, og mener at vurderingene heller ikke tar høyde for usikkerhet knyttet til materialbruk, produksjonsnivå, distribusjonstap og anleggsfase. Kommunen mener konklusjonen *svært positiv klimapåvirkning* ikke henger sammen med usikkerheten som påpekes.

Statkraft understreker at konsekvensutredningen og bruken av konsekvensgrader følger Miljødirektoratets mal og metode som var gjeldende på tidspunktet rapporten ble utarbeidet. Metoden som ble benyttet er gjengitt på side 9 i rapporten. At ordlyden enkelte steder avviker fra dagens mal, skyldes at rapporten ble utarbeidet før ny metode ble publisert⁸. Tersklene knyttet til de ulike konsekvensgradene er stort sett de samme i ny metode som den som er benyttet i rapporten, bortsett fra terskelen for positiv konsekvens. Ordlyden i terskelen for positiv konsekvens er endret slik at kun tiltak som fører til opptak av CO₂ kan vurderes som positive. Selv om oppgradering av vannkraft ikke innebærer CO₂-opptak, bidrar tiltaket til økt produksjon av fornybar energi og dermed til å redusere behovet for fossil kraftproduksjon. Tiltaket har derfor en reell og betydelig klimaeffekt, selv om dette ikke fanges opp av den nye metoden.

Statkraft har i rapporten redegjort for at prosjektet er i en tidligfase og at det derfor er noe usikkerhet knyttet til beregningene. Det er også presisert hvilke faktorer usikkerheten knytter seg til, som også er i tråd med både Miljødirektoratets veileder og konsekvensutredningsforskriften der det fremgår at konsekvensutredningen skal ha en beskrivelse av de viktigste usikkerhetsfaktorene ved utredningen. Det vil i en tidligfase av et prosjekt være umulig å si med sikkerhet hvor store klimagassutslipp tiltaket vil ha. Dette vil imidlertid belyses nærmere gjennom rapportering når tiltaket igangsettes. Krav til vurderinger av klimagassutslipp fra utbygging av fornybar kraft er relativt nytt, og det finnes derfor heller ikke gode erfaringstall som kan brukes til å kvantifisere usikkerhet i beregningene. Når det gjelder usikkerhet i faktisk produsert kraft og hvilken energikilde som skal erstattes er dette også noe som er umulig å si med sikkerhet, da det avhenger av flere faktorer som Statkraft ikke har kontroll over. Statkraft har benyttet Miljødirektoratets beregningsmal for utslipp fra karbonrike arealer, i henhold til Miljødirektoratets veileder som var gjeldende på tidspunktet. Det er tatt utgangspunkt i offentlig kartgrunnlag (AR5 og grunnkart arealregnskap) i grunnlaget for beregninger av klimagassutslipp fra arealbruk. Det offentlige kartgrunnlaget viser at tiltaket ikke vil berøre myr selv om det er myr innenfor influensområde. Ettersom detaljeringsgraden i offentlig kartgrunnlag er begrenset, vil Statkraft i løpet av 2026 få gjennomført en mer detaljert kartlegging av mulige myrområder. Resultatene av disse vil hensyntas i detaljplanleggingen.

Når det gjelder klassifisering av jordbruksareal er også dette basert på informasjon fra offentlig kartgrunnlag som viser at dette er mineraljord. Sweco opplyser at organisk jord i all hovedsak er knyttet til myr, skog på myr og nydyrkingsområder. Arealbruksplanene som følger konsesjonssøknaden ble ferdigstilt etter ferdigstillelse av klimagassrapporten. Dette har medført at de syv dekkene som i rapporten er klassifisert som jordbruksareal ikke lenger inngår i tiltaket.

Vurdering etter vannforskriften § 12

Enkelte høringsuttalelser viser til vannforskriften § 12 og konkluderer med at tiltaket kan stride mot forringelsesforbudet slik søknaden nå foreligger. Det pekes blant annet på at Statkraft ikke har levert noen § 12-vurdering, og at vilkårene for unntak ikke er dokumentert oppfylt.

Vi viser til at det er ansvarlig myndighet som må vurdere om § 12 kommer til anvendelse, samt gjøre en vurdering av om vilkårene i § 12 er oppfylt. Konsesjonssøknaden og konsekvensutredningen danner grunnlaget for en vurdering etter § 12.

⁸ Ny metode for å beregne klimagassutslipp fra arealbruksendringer ble publisert 22.01.2026.

12. Kommentar til uttalelser fra Statnett SF og Linja AS

Statnett støtter tiltaket og viser til viktigheten av regulerbar effekt i et kraftsystem. Statnett bekrefter tildelt kapasitet i planlagte Hårstad transformatorstasjon, men at spenningsnivåer for tilknytning må avklares nærmere. Det vises til at Statnett og Statkraft må koordinere både anleggsperioden og arealbruk på Krokvollen, særlig siden Statkrafts adkomstområde og Statnetts stasjonsområde overlapper. Statnett viser også til behov for et betydelig volum tunnelstein til heving av stasjonstomten på Hårstad og ønsker å bruke overskuddsmasser fra planlagte tunneler for Aura II kraftverk. Statnett påpeker at dette vil gi store miljø- og kostnadsgevinster.

Statkraft viser til pågående koordinering med Statnett om en rekke forhold på Hårstad, blant annet samarbeid om arealbruk, grunnverv og anleggsgjennomføring. Vi viser også til epost og møte med NVE om Statnetts behov for sikringsmasser, og forslag om at massene hentes fra Statkrafts tiltak. Avklaringer rundt spenningsnivåer for nettilknytning pågår fortsatt, og NVE blir holdt orientert om dette.

Linja AS er bekymret for at nedleggelse av Osbu kraftverk innebærer at 22 kV-forsyningen til Eikesdalen faller bort, fordi dagens forsyning er avhengig av kraftverket. Linja minner om at Statkraft har tilknytningsplikt og historiske forpliktelser til å levere gratis kraft i Eikesdalen, fastsatt gjennom stortingsvedtak og tidligere avtaler, og ber om avklaring om hvordan dette skal håndteres. Også Molde kommune legger i sin uttalelse vekt på lokal forsyningssikkerhet til Eikesdalen, og mener temaet må omtales nærmere.

Statkraft understreker at strømforsyningen til Eikesdalen vil bli opprettholdt selv om Osbu kraftverk rives. Også Statkraft er avhengig av sikker strømforsyning til reguleringsområdet, og deler forsyningslinje med Eikesdalen. Linjen er solid konstruert med høy driftssikkerhet og pålitelig forsyning fra Sunndalsøra. Statkraft har løpende avtale med linjefirma om reparasjoner og vedlikehold ved behov.

13. Kommentar til uttalelser fra grunneiere og nære naboer

Det er under høringen mottatt uttalelser fra grunneiere som blir direkte berørt av tiltaket og naboer i Litldalen og Gaudalen. Det uttrykkes blant annet bekymringer for store og irreversible naturinngrep, spesielt knyttet til massedeponi, tverrslag og anleggsveier i sårbare områder. Flere av grunneierne advarer om negative konsekvenser for villrein. Det uttrykkes også bekymringer for forurensningsfare og påvirkning på både drikkevannskilder og vassdragsmiljø. Enkelte uttalelser peker også på svakheter i søknaden, som manglende vurdering av alternativ veiløsning ved Dalen og behovet for en samlet vurdering av tiltakene fra Statkraft/Statnett.

Gaudalen

Det er uttrykt motstand mot å trekke Gaudalen inn i prosjektet, med særlig fokus på naturinngrep og tap av verdifulle økosystemer. Det legges vekt på områdets høye naturverdi og lokal kulturhistorie, samt risiko for negative konsekvenser for villrein, storviltjakt og friluftsliv. Videre er det fremhevet at det finnes alternative løsninger for massedeponi og at inngrep i Gaudalen bør unngås.

Statkraft takker for grundig og engasjert innspill, og vil ta med seg argumentene og bekymringene videre i arbeidet. For ytterligere redegjørelse og kommentarer til temaet viser vi til pkt. 4 om villrein, pkt. 9 om Gaudalen og punkt 11 for andre temaer knyttet til konsekvensutredningen.

Statkraft/Statnett

Det etterlyses en samordnet saksbehandling i NVE hvor også Statnetts planer kommer til syne. Det påpekes at uavklarte forhold og mangel på et helhetlig bilde medfører usikkerhet for berørte grunneiere, spesielt når det gjelder det samlede omfanget av de planlagte inngrepene.

Statkraft er enig i at det kan være fordeler ved en samordnet konsesjonsbehandling av Statkrafts tiltak og Statnetts planer på Hårstad, men Statnett har foreløpig ikke levert konsesjonssøknad for sitt tiltak. Siden Statkraft og Statnett planlegger tiltak på et begrenset område delvis sammenfallende i tid, pågår det allerede i dag jevnlig møter for å ivareta nødvendige tekniske grensesnitt, samordnet grunneierkontakt og sikre at hensyn til omgivelsene samordnes i den grad det er mulig. Lokal gjenbruk av tunnelstein som beskrevet i konsesjonssøknaden pkt. 3.5.1 er et eksempel på dette, som også NVE er orientert om.

Litldalsvegen og Dalen gård

Statkraft har forståelse for at trafikk på Litldalsvegen (kommunal vei) gjennom Litledalen og strekningen forbi Dalen gård kan oppleves som utfordrende for beboere i dalen, men understreker at ulempene som oppleves i dag i hovedsak er knyttet til andre brukere av Aursjøvegen. Samtidig erkjenner Statkraft at tiltakene med både Reinsvatn dam og Aura II kraftverk over en periode vil føre til mer intensiv bruk av veien også med anleggstrafikk. Samordning av damprosjektet og Aura II kraftverk vil imidlertid korte ned den samlede anleggsperioden, og Statkraft vil i fremtiden ha mindre behov for veien i forbindelse med drift og vedlikehold av våre anlegg. I tillegg vil forslag i tiltaksplan for Snøhetta villreinområde om begrensninger i bruk av Aursjøvegen føre til betydelig reduksjon i annen trafikk på veien. Veiomleggingen inngår ikke i konsesjonssøknaden. Statkraft er i dialog med beboere ved Dalen gård, og vil fortsette dialogen i tiden fremover.

Øvrige forhold

Statkraft tar med seg flere av forholdene som har blitt løftet i høringsuttalelsene videre i arbeidet. For enkelte eiendommer kan det bli nødvendig med spesielle tiltak. Slike tiltak vil vurderes og avtales direkte mellom Statkraft og de berørte partene, og vil bli omtalt i detaljplanen der det er relevant for NVEs saksbehandling.

I tiden fremover vil Statkraft fortsette dialogen med berørte grunneiere, nære naboer og andre parter for å kartlegge behov og planlegge målrettede tiltak der det viser seg nødvendig. Det vil bli gjennomført forhandlinger om grunn- og rettighetserverv i tiden frem mot anleggsstart, og der det er mulig så samordnes dette arbeidet med Statnett.

14. Virkninger på fylkesveger

Fylkeskommunen minner om at tiltaket vil medføre behov for flere tillatelser etter veglova, blant annet til nye permanente og midlertidige avkjørsler, og for tiltak som berører byggegrenser mot fylkesveiene. Fylkeskommunen viser også til at kryssing under fv. 62 (Romsdalsvegen) med ny utløpstunnel må avklares nærmere i gjennomføringsavtale med fylkeskommunen. Det må i tillegg vurderes nærmere hvorvidt fylkesvegnettet vil tåle belastningen fra massetransport og at eventuelle inngrep i fylkesvegnettet må avklares med fylkeskommunen.

Med bakgrunn i høringsuttalelsen fra fylkeskommunen gjennomførte Statkraft møte med fylkeskommunes samferdselsavdeling den 22.04.2026 i Molde. Statkraft vil i tiden fremover fortsette dialogen med fylkeskommunen for nødvendige avklaringer knyttet til bruk og endringer av fylkesvegnettet.

15. Temaer som vil bli vurdert nærmere i detaljplanfasen

En rekke høringsuttalelser omhandler temaer med tilknytning til tiltaket, men som normalt vurderes i senere faser av prosjektet, som for eksempel i forbindelse med utarbeidelse av detaljplan for miljø og landskap.

Temaer fra høringen som det vil bli redegjort nærmere for i senere faser er:

- Nærmere avklaringer rundt massehåndtering og detaljert utforming av deponier, herunder samordning med Statnetts planer på Hårstad og tiltak mot erosjon, avrenning mot vassdrag og hensyn til drikkevann.
- Nærmere avklaringer med Direktoratet for mineralforvaltning, og om gjeldende driftskonsesjon for Litledalen grustak blir berørt av nytt Sandlia deponi.
- Avbøtende tiltak i tilknytning til anleggsarbeidene, som eventuelle begrensninger i anleggstider, støy- og støvmålinger.
- Trafikksikkerhetstiltak som følge av økt anleggstrafikk det forventes at tiltaket vil føre til.
- Nærmere forhold knyttet til naturfare, blant annet konkrete sikringstiltak om nødvendig.
- Prosess for plan om etterbruk av kraftstasjonen til Aura kraftverk.

I tillegg skal flere hensyn vurderes av andre myndigheter etter annet lovverk, som for eksempel etter plan- og bygningsloven (planavklaring), veglova, forurensingsloven og havne- og farvannsloven. Dette er tillatelser som normalt vil bli omsøkt i tilknytning til utarbeidelse av detaljplan for miljø og landskap.

16. Oppsummering

Som det er redegjort for i dette brevet mener Statkraft det foreligger et godt kunnskapsgrunnlag for de fleste fagtemaer og at utredningene som er gjennomført tilfredsstillende til kravene til konsekvensutredninger. Vi ser likevel at kunnskapsgrunnlaget rundt virkninger på marint miljø som følge av endret ferskvannsutløp til Sunndalsfjorden samt hydrologi i Litldalselva bør styrkes. Det er nå satt i gang arbeid for dette, men det vil ta tid før nytt kunnskapsgrunnlag er på plass.

For enkelte andre temaer vil Statkraft i tiden fremover gjøre ytterligere vurderinger og avklaringer. Dette gjelder blant annet:

- Konkrete vurderinger rundt mulige avbøtende tiltak av hensyn til villrein i Torbudalen. Dette arbeidet vil pågå i samråd med villreininteressene.
- Avklaringer med Statnett rundt spenningsnivå for nettilknytning og andre forhold ved Krokvollen/Hårstad.
- Legge til rette for arkeologiske feltundersøkelser i området for nytt deponi i Holbuvatnet.

Av hensyn til fremdrift i saksbehandlingen ber Statkraft om dialog med NVE om når disse avklaringene bør komme på plass.

Avslutningsvis vil Statkraft understreke at dagens Aura kraftverk uansett må bygges om. Samfunnsnyttene ved å bygge om anlegget som omsøkt vil være betydelig større enn en rehabilitering i dagens kraftstasjoner. Aura II kraftverk vil gjennom en mer effektiv utnyttelse av vannressursen bidra med økt fornybar kraftproduksjon, bedre forsyningssikkerhet og en betydelig økning i effekt og regulerbar kraft tilpasset dagens samfunn. Aura II kraftverk vil sikre fremtidig stabil kraftproduksjon i regionen. Med målrettede avbøtende tiltak mener vi dette kan gjøres med akseptable konsekvenser for miljø og samfunn.

Med vennlig hilsen

Are Paulsen
Prosjektleder

Vedlegg 1 – Notat til fagrapport vannmiljø og naturmangfold i ferskvann. Verdivurdering Aura, Eira og Litldalsvassdraget. Sweco 28.04.2026

Vedlegg 2 – Notat til fagrapport vannmiljø og naturmangfold i ferskvann. Tilleggsutredning Hallarvatnet. Sweco 28.04.2026